

Turkish Studies
International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015, p. 1217-1246
DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8082
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

YAVUZ SULTAN SELİM'İN FARSÇA BEYİTLERİYLE TERCÜMELERİ*

*Hasan GÜLTEKİN***

ÖZET

Yavuz Sultan Selim 9. Osmanlı padişahıdır. Az sayıda Türkçe şiirler söylemiş ve Farsça Dîvân tertip etmiştir. Ayrıca Yavuz'un şehzadeliği döneminden itibaren şâire ve ilim ehline gösterdiği ilgi padişahlığı zamanında da devam etmiştir. Bir hükümdar olarak ülkenin ve halkın selâmeti ile İslâmın yayılması konusunda daha çok gayret göstermiş olmasına rağmen kurduğu meclislerde bilimsel tartışmalara ve şâirlerin müşâarelerine de vakit ayırmıştır. Kısa ömrü at üzerinde askerin önünde sefer ve fetihlerle geçmiş olmasına rağmen yazdığı Farsça şiirleri onun kabiliyetli bir şâir olduğunu göstermektedir. Şiirlerinden mutasavvıf tavrı, cömert ve dünya malına, taht ve taca değer vermeyen kişiliği, inancı kuvvetli bir kul oluşu, İlâhi aşkı ve şevki tatmış, ince ruhlu, duygusal bir kişilikle yaratılmış olduğu anlaşılmaktadır. Şiirlerinde ve özellikle Tevhid'inde Allah'a kul oluşunu ve teslimiyetini açıkça ifade eden Yavuz Sultan Selim, bir hükümdar olarak yaptığı işleri Allah'ın emri ve izni ile yaptığını, Allah istemedikçe hiçbir kulun hiçbir şey yapamayacağını söylemektedir. Ayrıca Peygamberlere peygamberlik görevini Allah'ın verdiğini ve bu sebeple onları üstün kıldığını, aksi takdirde onların da basit birer kul olduğunu belirterek kendisine de hükümdarlığın Allah tarafından verildiğini belirtiyor ve güçlü bir hükümdar olmasına rağmen Allah karşısındaki acziyetini çeşitli vesilelerle dile getiriyor.

Bu çalışmada Şeyh Vasfî'nin Yavuz Sultan Selim'in Farsça Dîvân'ından seçtiği beyit ve mısralar ile tercümeleri ve ön sözünde Yavuz'un şâirliği hakkındaki görüşlerine yer verdiği *Bârika* adlı eserinin transkripsiyonlu metni verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yavuz Sultan Selim, Selimî, Şah İsmâil, Hatâyî, Yavuz Sultan Selim'in Farsça Dîvân'ı, Şeyh Vasfî, Bârika.

---

[*]Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

[**] Doç. Dr. Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, El-mek: hgultekin@adu.edu.tr

TRANSLATION OF THE YAVUZ SELIM'S PERSIAN VERSES

STRUCTURED ABSTRACT

In this article we have transcribed Sheikh Vasfi's book *Barika* in the Latin script which contained selected verses and couplets from Yavuz Sultan Selim's Persian Divan. Except Turkish translation of Yavuz Sultan Selim's Persian Divan published by Ali Nihad Tarlan in Istanbul in 1946, none of the studies has been made before on this issue. Working under this article one more translation of the *Barika* has been published. However, it is not a scientific study but it is popular study.

The primary aim of this article is to publish Yavuz Sultan Selim's verses and couplets from *Barika* in Turkish letters. Sheikh Vasfi translated Yavuz Sultan Selim's selected verses and couplets published them in the Arabic scripted book *Barika* in Istanbul in 1307/1889. Sixty-seven paged book includes sixty-six hundred couplets and twelve verses. In the preface to *Barika* Sheikh Vasfi made comments about Yavuz Sultan Selim's poetry and mentioned that Yavuz Sultan Selim was superior to many Persian poets. In *Barika* Sheikh Vasfi did not choose the verses and couplets according to his own taste but aiming to show Yavuz Sultan Selim's personality as a poet.

Yavuz Sultan Selim was the ninth Ottoman sultan. He was a poet as well as a sultan and he had a Persian Divan and some Turkish poems. The reason why Yavuz Sultan Selim wrote poetry in Persian instead of Turkish was a competition with Shah Ismail, a sultan of Safavid state, who had a Turkish Divan and wrote under the penname Khatai. Actually this competition was either political or literary. A large part of Yavuz Sultan Selim's life passed on horseback in the wars. Jihad was a main aim of his political fight as a sultan and he did a lot to achieve this aim. He believed that Allah had given him the task to rule the Sultanate. In his poems there is evidence that he was a humble servant connected wholeheartedly to Allah and who did not do anything outside of Allah's will.

Yavuz Sultan Selim gave a lot of consideration to the poets, artists and scientists. He often invited them and had long private talks about poetry and purpose of life. Many poets considered him as a master poet and wrote in his peculiar style. Yavuz Sultan Selim was known for his hard and adamant character as a sultan but in his poems he represents as a different person – an emotional passionate human being and committed Muslim.

The main purpose of this article is to introduce the readers to the emotional and artistic personality of Yavuz Sultan Selim. It is necessary to indicate that he had a mystical style of writing. Relying on his poems we have collected the special information about his personality. On the one hand, he was a humble and abstinent Sufi person. He believed that possession of the universe is worthless, life is short and this world is temporary. He represents as a strong believer depending wholeheartedly on Allah's will and acting on Prophet Mohammed's admonitions. He totally confined on and surrendered to Allah in his poems. He wrote that he was ruling sultanate in accordance with Allah's orders and requests and could do nothing without Allah's will. In addition, he emphasized that the prophets were simple servants but the prophetic

mission that Allah gave them made them exceptional. As well as himself he considered as Allah's obedient servant, but Allah also made him superior entrusting sultanate.

On the other hand, he tasted human divine love and admiration, he represents in his poetry as a tactful and passionate person. He was very powerful sultan but never unjust and cruel. Yavuz Sultan Selim did not succumb to pride and superciliousness; he never forgot that he was a helpless servant of Allah.

Yavuz Sultan Selim is one of the finest examples of an ideal sultan whose personal traits were justice and maximum attention to traditions and laws together with fair, hard and brutal personality. We intended to put forward how his personal characteristics influenced his poetry. Therefore, we wanted to publish translations of his poems.

In this article, Turkish translations of Yavuz Sultan Selim's selected verses and couplets were presented to the attention of the readers. In addition we tried to arise other researchers' interest to Sheikh Vasfi's book *Barika*. In order to determine Yavuz Sultan Selim's writing style it is necessary to examine selected verses in terms of form and content, what we attempted to do in this article. In order to introduce his personality and works internationally it is highly important to translate Persian poems of Yavuz Sultan Selim into other languages.

Key Words: Yavuz Sultan Selim, Selimî, Shah Ismail, Khataî, Yavuz Sultan Selim's Persian Divan, Sheikh Vasfi, Barika

Osmanlı padişahları siyasi meselelerle uğraşırken bir yandan da edebî ve kültürel faaliyetleri yakından takip etmişler, birçoğu şiir söylemiş ve bir kısmı da dîvân tertip etmişlerdir. Dîvân oluşturacak kadar şiir söyleyen Osmanlı padişahlarından biri de şiirlerinde Selimî mahlasını kullanan Yavuz Sultan Selim Han'dır.[1] Dîvân'ını Türkçe değil sadece Farsça şiirler söyleyerek oluşturmuş olması onun farklı yönüdür. Rivayete göre Şah İsmâil'in Hatâyî[2] mahlası ile Türkçe şiirler söyleyerek Türk milletinin hükümdarlığına tek başına tâlip olmak istemesi üzerine Yavuz Sultan Selim de Türkçe ve Farsça konuşan bölge halkının tek hükümdarının kendisi olduğunu kanıtlamak amacıyla Farsça şiirler söylemiştir.[3] Bu hükümdarlık yarışı veya çekişmesi Türk tarihinde değişik zamanlarda def'aten vâkı' olmuş bir durumdur. Örneğin Aksak Timur ile Yıldırım Bayezid arasındaki meşhur Ankara Savaşı ile Fatih Sultan Mehmet ve Uzun Hasan arasındaki siyasi çekişmeler de Türk devletlerinin ilk kurulduğu zamanlardan beri var olan *cihân hâkimiyeti mefkûresi*nin bir neticesidir. Bu mefkûre Allah'ın yeryüzünde kendisine temsilci olarak bir kişiyi seçtiği ve dünyanın düzenini o kişi eliyle sağladığı inancına dayanan Allah tarafından seçilmiş bir kişiye *kut* verilmesi fikrine dayanır. *Kut*un Allah tarafından seçilmiş bir kişiye verileceği düşüncesi de dünyayı yönetecek kişinin tek olması inancını doğurmuştur. Hakeza Attila'nın *Allah'ın Kılıcı*

[1] Yavuz Sultan Selim Han 9. Osmanlı padişahıdır. 1469 yılında doğmuş, 1512 yılında padişah olmuş ve 1520 yılında vefat etmiştir. Birkaç Türkçe şiiri de bulunan Yavuz Sultan Selim'in Farsça Dîvân'ı vardır. Bu Dîvân, Ali Nihad Tarlan tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Bkz. Tarlan 1946.

[2] Hatâyî, Hatâ(y) memleketinden olan anlamına gelen bir mahlas olup, Türklerin ata yurdunu ifade ve işaret etmek için Şah İsmâil bilinçli olarak seçmiştir. Ayrıca Hatâyî mahlasının etimolojisini konu alan bir makalede de Arapça kelime yapısı tahlil edilerek *hata yap-* anlamına geldiği öne sürülmüştür. Bkz. Ekinci 2004.

[3] "Öncelikle Yavuz Sultan Selim dönemindeki karışıklıkları doğrudan hilafet kaynaklı ve mezhep çatışması temelli olarak görmek anlamlı değildir. Kaldı ki Yavuz Sultan Selim dönemindeki savaşların hiç birisi din ve mezhep savaşı değildir." (Erturgut ve Soyşekerci 2010:979). Bu çekişmenin Şiî ve Sunnî mezheplerinin çekişmesi şeklinde başka bir yönüyle gösterilmesi asıl sebebi ve mefkûreyi gölgelemiştir.

sıfatıyla anılması da bununla ilgilidir. İslâmiyetin Türkler tarafından kabul edilmesinden sonra bu mefkûre, *zıllu'llâhi fi'l-arz* anlayışı olarak halifelerin bu görev için Allah tarafından görevlendirildiği inancına dönüşerek dinî bir kılıfa bürünmüştür ki ilk Osmanlı halifesi de Yavuz Sultan Selim Han'dır.

Allah'ın yeryüzündeki temsilcisinin dünyayı tek başına yönetmesi gerektiği fikrinin bir sonucu olarak tarih boyunca farklı zamanlarda Türk hükümdarları birbirleriyle savaşmışlardır. Tarihî bir vak'a olarak Yavuz Sultan Selim ve Şah İsmâil çekişmesi hem siyasi hem de edebî alanda olmuştur ve bunun neticesi olarak da Yavuz Sultan Selim Farsça şiirlerden oluşan bir Dîvân ve Şah İsmâil de Azerî Türkçesiyle söylediği şiirlerinden oluşan bir Dîvân tertiplemişlerdir. Yavuz Sultan Selim, siyasi alandaki mücadelesinin sebebinin *i'lâ-yı kelimetu'llâh* olduğunu bir padişah olarak icraatlarıyla ortaya koyduğu gibi bir şair olarak da şiirleriyle dünya malında, tahtta ve tacda gözü olmadığını, Allah'ın kendisine bu kutsal görevi verdiği için mücadele ettiğini değişik şekillerde vurgulamaktadır.

Yavuz'un şehzâdeliği döneminden itibaren şaire ve ilim ehline gösterdiği ilgi padişahlığı zamanında da devam etmiştir. Bir hükümdar olarak ülkenin ve halkın selâmeti ile İslâmın yayılması konusunda daha çok gayret göstermiş olmasına rağmen kurduğu meclislerde bilimsel tartışmalara ve şâirlerin müşâarelerine de vakit ayırmıştır. Kısa ömrü at üzerinde askerin önünde sefer ve fetihlerle[4] geçmiş olmasına rağmen yazdığı Farsça şiirleri onun kabiliyetli bir şâir olduğunu göstermektedir. Döneminin şâirlerinden bazıları onun takipçisi olmuş ve özellikle âlim ve şâir olan Kemalpaşazâde şiirleriyle onu övmüş ve vefâtı üzerine de yedi bentten oluşan meşhur mersiyesini[5] kaleme almıştır.

Yavuz Sultan Selim'in şiirlerindeki üslubu mutasavvıfâne bir tavra sahip olduğunu göstermektedir.[6] Ayrıca cömert, dünya malına, taht ve taca değer vermeyen kişiliği[7], Hz. Muhammed'e olan sevgisi ve bağlılığı, inancı kuvvetli bir kul oluşu[8], İlâhî aşkı ve şevki tatmış, ince ruhlu ve duygusal bir kişilikle yaratılmış olduğu da anlaşılmaktadır. Yavuz Sultan Selim'in bir hükümdar olarak devlet işlerindeki sert ve acımasız tutumuna[9] rağmen şiirlerindeki ince ruhlu tavrı bir hükümdarın devlet işlerinde mecburiyetler karşısındaki duruşuna en güzel örnektir.[10]

---

[4] Yavuz Sultan Selim ve dönemi hakkında bilgi veren ilk elden kaynaklar olan Selim-nâmelerde 8 yıllık hükümdarlık süresince yaptığı seferler ele alınmaktadır. Bkz. Argunşah 2009.

[5] Kemalpaşazâde'nin Yavuz Sultan Selim Mersiyesi için bkz. Uğur 1987.

[6]Der-Tevhîd-i Bârî manzumesinin 10. beyti: Tur dağındaki Musa gibi dili tutulmuş ve kendinden geçmiş binlerce âşıkın vardır (Tarlan 1946:7).

[7] Der-Tevhîd-i Bârî manzumesinin 18. beyti: Ona (Selim'e) dünya saltanatı ile alakası olmayan bir şahlık ihsan et. Asıl şah odur ki lutfedip ona, sana vasıl olan yolu gösteresin (Tarlan 1946:8).

[8] Der-Na't-i Resûl manzumesinin 8. beyti: Senin şeriatinden başka bir yolda yürümek ne dalalettir. Sana mensup olup da günah işlemek ne rezalettir! (Tarlan 1946:9). Yavuz Sultan Selim'in İslam'a, Hz. Muhammed'e ve onun bıraktığı emanetlere olan sevgisi, Mekke ve Medine'yi Osmanlı idaresine bağlama isteğiyle yaptığı seferlerinde açıkça görülmektedir. Kabe'nin maddi anlamda bütün hizmetlerini yerine getirebilmek için surre alayları bile tertip etmiş ve kendisine *hâdimü'l-harameyn* unvanını layık görmüştür. Bkz. Metin 2015.

[9] "Bunun yanında Yavuz Sultan Selim'in mezhep katliamları yaptığına dair bazı iddiaların gerçeklikten uzak ve abartılı olduğu bizatihi Osmanlı Arşivleri referans verilerek tarihçi ve akademisyenler tarafından vurgulanmıştır" (Erturgut ve Soyşekerci 2010:980).

[10] Bu beyit güç ve kuvvet sahibi bir padişahın acziyetini en güzel ifade eden sözleri ihtiva etmektedir. Şeyh Vasfî'nin de belirttiği üzere *âhû gözlü* mazmunuyla kastedilen tasavvufî bir anlam olmalıdır.

Şîrler pençe-i kahrımdan olurken lerzân
Beni bir gözleri âhûya zebûn etti felek

Der-Na't-i Resûl manzumesinin 5. beytinin de yukarıdaki *âhû gözlü* mazmununu işaret ettiği söylenebilir: Senin sevginden başka olan her sevgi putperestliktir. Senin hayalinden gayrı olan her tahayyül bir kara sevdadır (Tarlan 1946:9).

Şiirlerinde ve özellikle Tevhid'inde Allah'a kul oluşunu ve teslimiyetini açıkça ifade eden Yavuz Sultan Selim, bir hükümdar olarak yaptığı işleri Allah'ın emri ve isteği ile yaptığını, Allah istemedikçe hiçbir kulun hiçbir şey yapamayacağını söylüyor. Ayrıca peygamberlere peygamberlik görevini Allah'ın verdiğini ve bu sebeple onları üstün kıldığını, aksi takdirde onların da basit birer kul olduğunu belirterek kendisine de hükümdarlığın Allah tarafından verildiğini belirtiyor ve güçlü bir hükümdar olmasına rağmen Allah karşısındaki acziyetini çeşitli vesilelerle dile getiriyor. Bu duyuş ve düşünüş tarzı onun kendisine kut verilmiş ve Allah tarafından yeryüzünde düzeni sağlamakla görevlendirilmiş bir kul olduğu fikrinin de delilidir.[11]

Bu çalışmayla devlet yönetiminde bir padişahın ideal portresinin en güzel örneklerinden biri olan Yavuz Sultan Selim'in tarihi kaynaklarda belirtilen adaletli, kanuna ve töreye azami özeni gösteren aynı zamanda yeri geldiğinde sert ve acımasız hükümler vermekten çekinmeyen kişilik özelliklerinden farklı yönleri olduğunun görülmesine vesile olacak şiirlerinin tercümelerini yayımlamayı istedik. Bir devlet adamı olarak sert mizacının aksine şiirleriyle ortaya koyduğu duygusal yönünün, mütevaziliğinin ve sanatkarâne nezaketinin de bilinmesini amaçladık.

Şeyh Vasfî, Bârika adlı eserinin giriş kısmında Yavuz Sultan Selim'in Farsça şiirlerine Fars şairlerinin bile hayranlık duyduklarını, Osmanlı şairlerinden onu taklit eden takipçilerinin ise onun Farsça şiir söyleme derecesine ulaşamadıklarını özellikle belirtmiştir. Ayrıca elde bulunan Farsça Dîvân'ındaki yüz iki gazelden seçtiği beyitlerin hakîmâne, ârifâne, âşıkâne ve şâirâne özellikler taşıdığını ve seçtiği on iki mısra-ı ber-cestenin de dillerden düşemeyecek kadar nefis darb-ı meseller mahiyetinde olduğunu dile getirmiştir.

Aşağıda Şeyh Vasfî'nin (1851-1910)[12] Yavuz Sultan Selim'in Farsça Dîvân'ından seçtiği beyit ve mısraların tercümeleri ile ön sözünde Yavuz Sultan Selim'in şairliği hakkındaki muhtasar görüşlerine yer verdiği *Bârika*[13] adlı eserinin transkripsiyonlu metni verilmiştir. Beyitlerin Farsça okunuşlarına ait transkripsiyon tarafımızdan yapılmıştır.

Bârika

"Sultan Selîm-i evvel ki Yavuz lakabı ser-nâme-i celâdetidir, siyâsiyâtda olduğu gibi edebiyâtta da yegânedir. Fikr-i metîn-i hakîmânesi âlem-i siyâsiyâtda fermân-fermâ olup cevlân-ı Hayderânesine cihâniyânı hayrân ettiği gibi vâdî-i eş'ârda dahi semend-i hâmesini istediği gibi oynatırdı. Türkçe'deki metânet-i şi'iriyyesine:

Şîrler pençe-i kahrımdan olurken lerzân
Beni bir gözleri ahûya zebûn etti felek

beyt-i âşıkânesi bürhân-ı kavîdir. Bu beyit bugünki tarz-ı ifâdeye muvâfık olmakla berâber bir mazmûn-ı şâhâneyi de mütezammındır. Şimdi -lisânın kesb ettiği nezâketle berâber- ancak bu düzgünlükde şi'r söylenebilir. Eş'âr-ı Fârsiyyesi ise bülegâ-yı A'câm'ı çâr-nâ-çâr üslûb-ı ifâdesine

[11] Bârika'nın 3. beyti: Selim! Askerimizin kişver-güşâlığının nusret-i İlâhiyyenin zuhûrundan olduğunu düşman-ı cehûl ne bilir? Der-Tevhîd-i Bârî manzumesinin 6. beyti: Senin emrin olmadan hiçbir kul hiçbir işi (emir) yapamaz, Sen bana ne emrettin ise ben onu senin emrinle yapıyorum. 7. beyti: Bütün varlığımız, baştan başa kerem elinin şuura döktüğü bir avuç topraktan başka bir şey değildir. 13. beyti: Süleyman peygamber elinde asâ ve zenbil bir dilenciden başka bir şey değildi. Senin lütfun sayesinde o kadar muhteşem bir hükümdar oldu. 14. beyti: Mustafa, kapında yetim bir Arap idi. On'a senin lütf u ihsanın ululuğun şeref tacını verdi. 17. beyti: Ey padişah, kapında bir kul olan Selimî'ye ilimden daha yüksek bir irfan ihsan et (Tarlan 1946:7-8).

[12] Şeyh Vasfî, 1851 tarihinde İstanbul Fatih'te Draman'da doğdu. Babası Nakşibendiyye'ye bağlı Kefevî Dergâhı şeyhlerinden Mehmed Râşid Efendi'dir. 1910 yılında âniden vefat etmiş babasının kabri yanında, Draman Camii hazîresinde defn edilmiştir. Sekiz eser kaleme almış ve ders verdiği okullarda anlattığı derslere ait ders notlarını da değişik adlarla yayımlamıştır. Şeyh Vasfî hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Özsarı 2010; Gökçe 2014.

[13] Bu eserin Filiz Kalyon tarafından yayımlandığı tarih (Kalyon 2015), bizim yaptığımız çalışmayla aynı zamana denk gelmiştir. Böylece Şeyh Vasfî ve ayrıca Bârika üzerine yapılan çalışmalar, Hasan Gökçe tarafından yapılan doktora tezinin Bârika ile ilgili kısmıyla (Gökçe 2014) birlikte 3'e ulaşmıştır.

âferîn-hᵛân edecek bir meziyyet-i mahsûsayı hâizdir. Şuarâ-yı Osmaniyye'den bazıları müşârun ileyhe karîb Fârsî şi'r söyleyebilip o şehsüvâr-ı meydân-ı belâgatin peyrevi olmak şerefine mazhar olmuşlarsa da ekseri hazrete nisbetle bu vâdîde râcil kalmışlardır. Geçen gün Fârsî Dîvân-ı matbûuna[14] şöyle bir göz gezdirdim. Yüz iki gazelden bi-hakkın hakîmâne, ârifâne, âşıkâne, şâirâne denmeye sezâ yüz altmış altı beyt-i bî-hemtâ ile darb-ı mesel olmaya şâyeste on iki mısrâ-ı berceste müsâdif-i nazar-ı iftihârım oldu. Devâvîn-i Fârsiyye'nin en güzîdelerine nazar olunsa bile yüz iki gazelden bu kadar ebyât ve mesâri'-i âlîye intihâb olunamaz. Eş'ar-ı Fârsiyye meydânda. Nazar-ı dakîk dediğim nokta üzerinde lem'a-pâş-ı tasdîk olacağında şüphe etmem. Bu sözüm müfâhere-i Acemâneden madûd olamaz. Zîrâ üdebâ-yı Osmâniyye bu bâbda müttefiklerdir. Ebyât ve mesâri'-i müntehabe-i mebhûsenin zîrîne tercümeleri yazılarak nev-restegân-ı vatanın nazargâh-ı istifâdelerine arz edilmesi husûsu vârid-i hâtır-ı âcizî oldu. Bu husûsu vazife-i şükr-güzârîden add eylediğim cihetle iktidârsızlığıma bakmayarak der-uhde etmekliğim lâzım geldi. Binâen 'aleyh rûz u şeb ârâyîş-i lisân-ı dervîşânem olan: "Cenâb-ı Rabbü'l-âlemîn selâtîn-i sâlife-i Osmâniyân gunûde-i hâk-i gufrân oldukça halîfe-i bî-müdânî Gâzi Abdülhamîd Hân-ı sânî efendimiz hazretlerini kemâl-i âfiyet ü iclâl ile makâm-ı mukâddes-i hilâfetde mekîn buyursun, Âmin."

Duâ-yı feyz-intimâsıyla ebyât ve mesâri'-i mezkûrenin -nâzımının rûhâniyyetine sığınarak-tercümelerine müsâraat ve ***Bârika*** unvânı altında neşrine mücâseret eyledim. Ve mina'llâhi't-tevfîk.

بتحت قیصر و کاووس نیست مائل دل
که آستانهٔ دلدار شد میسر ما

Be-taht-ı Kayser ü Kâvûs nîst mâil-i dil
Ki âsitâne-i dildâr şod müyesser-i mâ
[Gönül Kayser ve Kâvûs'un tahtına mâil değildir. Çünkü bize dildârın âsitane-i devletine istinâd şerefi müyesser oldu.]

امید هست که تا دور مهر و ماه بود
ببزم عشق نه استد ز دور ساغر ما[15]

Ümîd hest ki tâ devr-i mihr ü mâh buved
Be-bezm-i 'aşk ne-isted zi-devr sâgar-ı mâ
[Şems ü Kamer –âsmânda– cilveger oldukça bezm-i aşkda sagârımızın devr-i i'tibârdan düşmeyeceğine ümidimiz ber-kemâldir.]

سلیم خصم سیه دل چه داند این حالت
که از ظهور آلهیست فتح لشکر ما

Selîm! Hasm-ı siyeh-dil çi dâned în-hâlet
Ki ez-zuhûr-ı İlâhîst feth-i leşker-i mâ
[Selim! Askerimizin kişver-güşâlığı nusret-i İlâhîyyenin zuhûrundan olduğunu düşman-ı cehûl ne bilir?]

چون نسیمیم کم آزار سلیمی که دهند
همه آفاق گواهی بمسلمانئ ما

[14] Divan-ı mezkûr -hazretin kâffe-i eş'ar-ı Fârsiyyesini câmi' olmayıp- pek nâkıs olarak tertîb ü tab' edilmiştir. (Adı geçen bu Divan İstanbul'da 1306 tarihinde basılmıştır). Ayrıca bu Divan l904 tarihinde Alman İmparatoru II. Wilhelm'in emri ile Strasburg Üniversitesi Şark Dilleri Profesörü Paul Horn tarafından 7 nüsha karşılaştırılarak Berlin'de bastırılmış ve II. Abdülhamid'e hediye edilmiş olup bu baskıdan yararlanılarak Ali Nihad Tarlan tarafından Türkçeye tercüme edilmiş ve 1946 yılında İstanbul'da yayımlanmıştır. Yavuz Sultan Selim'in Farsça Divan'ının 16 nüshası olduğu ise Şadi Aydın tarafından tespit edilmiştir.
[15] Hazret, bu beyt ile Devlet-i Osmâniyye'nin bekâsına işaret buyurmuşlardır.

Çün nesîmîm kem-âzâr Selîmî ki dehend
Heme âfâk güvâhî be-Müselmânî-i mâ
[Selim! Bad-ı seher gibi kem-âzâr olduğumuzdan bütün halk-ı cihân Müslümanlığımıza şehâdet ederler]

کر سرا پردهٔ هستی نشدی حا ئل ما
کی جدا می شدی از صحبت جانان دل ما
Ger serâ-perde-i hestî ne-şodî hâ'il-i mâ
Key cüdâ mî-şodî ez-sohbet-i cânân dil-i mâ
[Eğer vücûd (varlık) serâ-perdesi bize hâil olmasaydı cânânın sohbetinden gönlümüz hiç cüdâ olur muydu?[16]]

در ره کعبهٔ مقصود با مید وصال
ای خوش آن روز که تابوت بود محمل ما
Der-reh-i Ka'be-i maksûd be-ümîd-i visâl
Ey hoş ân-rûz ki tâbût buved mahmil-i mâ
[Kabe-i maksûd yolunda visâl ümidiyle mahmilimizin tâbût olduğu gün ne hoştur.]

ترک سر سهل بود در ره عشقت جانا
کر شود باز سر کوی تو سر منزل ما
Terk-i ser sehl buved der-reh-i 'aşket cânâ
Ger şeved bâz ser-i kûy-ı to ser-menzil-i mâ
[Eğer ser-i kûyun yine ser-menzilimiz olmak müyesser olursa râh-ı aşkta fedâ-yı ser etmek pek kolay olur.]

ما چون سکندر از پی حیوان نمی رویم
عشق و توکلست درین راه پیر ما
Mâ çün Sikender ez-pey-i hayvân ne-mî-revîm
'Aşk u tevekkülest der'în-râh pîr-i mâ
[Biz İskender gibi hayvân arkasından seğirtmeyiz. Çünkü bu yolda pîrimiz aşk ve tevekküldür.]

در حسن اکرچه یار ندارد نظیر خویش
در ملک عشق نیز نباشد نظیر ما
Der-hüsn egerçi yâr ne-dâred nazîr-i h^v^îş
Der-mülk-i 'aşk nîz ne-bâşed nazîr-i mâ
[Cânân egerçi güzelikte bî-nazîr ise de hıtta-i vesî'a-i aşkta bizim de nazîrimiz yoktur.]

بر ما اکرچه ملک جهان عرضه داشتند
جز درد عش یار نشد دلپزیر ما
Ber-mâ egerçi mülk-i cihân 'arza-dâştend
Cez derd-i 'aşk-ı yâr ne-şod dil-pezîr-i mâ
[Bize her ne kadar iklim-i cihanı arz ettilerse de cânânın derd-i aşkından mâ'adâsı makbûl-i kalbimiz olmadı.]

[16] Bu beyit zevk-i tasavvufîye müvâfık vâkı olmuştur. Hâfız-ı Şirâzî'nin:
Hicâb-ı çehre-i cân mî-şeved gubâr-ı tenem
Hoşâ demî ki ez-ân-çehre perde ber-figenem (Hafız Dîvân'ı 342. gazel)
beytini andırır.

کشور دهر کرفتیم بهمت آسان
کرچه دشوار نماید بتو آسانیٔ ما

Kişver-i dehr giriftîm be-himmet âsân
Gerçi düşvâr nümâyed be-to âsânî-i mâ

[Bizim suhûletle yaptığımız şeyler sana güç görünüyor ama biz ekâlîm-i âlemi himmet-i hüsrevâne ile kolayca zabt etmişizdir.]

پیش مردم لب توان بر بست از آه و فغان
منع نتوان کرد لیکن دیدۀ خونبار را

Pîş-i merdüm leb-tevân ber-best ez-âh u figân
Men' ne-tevân kerd lîkin dîde-i hûn-bâr-râ

[Halkın yanında âh eyleyip sükût etmek mümkündür. Lakin dîde-i hûnbârı -giryeden- men' eylemek kâbil değildir.]

هم بجانان خواهم آخر کفت شرح حال خود
کرچه نتوان کرد ظاهر با کس این اسرار را

Hem be-cânân hᵛâhem âhir güft şerh-i hâl-i hod
Gerçi ne-tevân kerd zâhir bâ-kes în-esrâr-râ

[Her ne kadar bu esrârı kimseye ifşâ etmek câiz değilse de âkıbetü'l-emr yine cânâna hâlimi arz edeceğim.]

صد هزاران وعده فرمود و نشد یک قول راست
یاد ده ای باد آن شوخ فرامشکار را

Sad hezârân va'de fermûd u ne-şod yek kavl râst
Yâd deh ey bâd ân-şûh-ı ferâmuşkâr-râ

[Yüz bin kere vaad etti de bir sözü doğru çıkmadı. Ey bâd! Unutkan olan o şuhun hatırına vaadlerini getir.]

سوخت از حسرت سلیمی رحم کن بر حال او
ماه من تا کی فروزی آتش رخسار را

Sûht ez-hasret Selîmî rahm kon ber-hâl-i û
Mâh-ı men tâ key firûzî âteş-i ruhsâr-râ

[Ey benim mâhım! Ne vakte kadar âteş gibi olan ruhsârını parlatacaksın. Selim nâr-ı hasretle yandı, hâline merhamet et.]

ای که برای درد من فکر علاج کردۀ
مردنم از خدا طلب رنجه مکن حکیم را

Ey ki berâ-yı derd-i men fikr-i 'ilâc kerde'î
Mürdenem ez-Hudâ taleb rence me-kon hekîm-râ

[Ey benim derdim için müdâvâ fikrinde bulunan kimse! Cenab-ı Allah'tan ölmekliğimi niyâz et, nâfile tabîbe zahmet verme.]

نی بو صال خوش بودنی زفراق دلحزین
آنکه نهاد یک طرف یاد امید و بیم را

Nî be-visâl hoş bûdenî zi-firâk dil-hazîn
Ân ki nihâd yek taraf yâd-ı ümîd ü bîm-râ

[Havf u recâ hâtıralarını bir tarafa atan ârif ne visâl ile hoş-dil, ne de firâk ile mahzunü'l-kalp olur.]

من ز تو می کنم حیا تو زجفای خویش نی
کرچه نه آکهی ولی سوختهٔ سلیم را
Men zi-to mî-konem hayâ to zi-cefâ-yı hᵛîş nî
Gerçi ne-âgehî velî sûhte-i Selîm-râ
[Ben senden hayâ ediyorum, sen ettiğin cefâdan hiç sıkılmıyorsun. Selim'i sûz u güdâz içinde bulunduruyorsun, hâlbuki hiç haberin olmuyor.]

حسنش بسی افزود از ان کیسوی پر تاب
زان رو که شب قدر بود پرتو مه را
Hüsneş besî efzûd ez-ân-gîsû-yı pür tâb
Z'ân-rû ki şeb-i Kadr buved pertev-i meh-râ
[O kıvırcık gîsû sebebiyle cânânın güzelliği şu yüzden dü-bâlâ oldu ki o gîsû tâbiş-i hüsnüne nisbet leyle-i Kadr'e nisbet mehtâb gibidir.]

خواهد سحری رفت بسیران شه خوپان
ای دیده مخواب آب زن امشب همه ره را
Hᵛâhed seherî reft be-seyrân şeh-i hûbân
Ey dîde me-hᵛâb âb zen im-şeb heme reh-râ
[Ey dîde! Bu gece uyumayıp bütün yolları sula ki sabahleyin şâh-ı hûbân seyre gidecek.]

هر ناله نفیری شودم وقت سواریش
باشد که خبردار کنم جمله سپه را
Her nâle nefîrî şevedem vakt-i süvârîş
Bâşed ki haberdâr konem cümle sipeh-râ
[Cânân süvâr olacağı zaman bütün askeri haberdâr etmek maksadıyla her nâlem bir nefîr olur.]

دیدن سوی آن مه ادب عشق نیامد
زنهار سلیمی که نکهدار نکه را
Dîden-i sûy-ı ân-meh edeb-i 'aşk ni'yâmed
Zinhâr Selîmî ki nigehdâr-ı nigeh-râ
[O mâha doğru nazar etmek edeb-i aşka muvâfık değildir. Selim! Aman hıfz-ı nigâha itinâ et.]

تب چه کرمی می دهی خورشید رخسار مرا
تا بکی سوزی در آتش جان بیمار مرا
Teb çi germî mî-dehî hurşîd-ruhsâr merâ
Tâ-be-key sûzî der-âteş cân-ı bîmâr merâ
[Ey sıtma! Güneş yüzlü cânânıma niye ızdırâb veriyorsun? Hasta olan cânımı ne vakte kadar âteşte yakıp duracaksın.]

در تن جانان چو کرد آسیب بیماری اثر
نیز از عالم ببر ای هجر آثار مرا
Der-ten-i cânân çü kerd âsîb-i bîmârî eser
Nîz ez-âlem be-bür ey hecr âsâr merâ
[Mâdâm ki cânânın vücûd-ı saâdetine hastalığın şiddeti tesîr eyledi. Ey firkat! Âlemde benden de eser bırakma.]

کر نکردم پرسش آن مه سلیمی عیب نیست
زانکه قدر پرسش او نیست مقدار مرا

Ger ne-kerdem pursiş-i ân-meh Selîmî ‘ayb nîst
Z’ân ki kadr-i pursiş-i û nîst mikdâr merâ
[Selim! O mâhı suâl etmezsem ayıp olmaz. Zira onu suâl etmek benim haddim değildir.]

درد عشق خوبرویان را دوا خود کمترست
من چسان سازم دوا این درد بیشا بیش را
Derd-i ‘aşk-ı hûb-rûyân-râ devâ hod kemterest
Men çisân sâzem devâ în-derd-i bîş-â-bîş-râ
[Zaten güzellerin derd-i aşkının devâsı yoktur. Ben bu ânen-fe-ânen tezâyüd etmekte olan derde nasıl çâre bulayım.]

کر همچو مه اظهار کنی جلوه کری را
بینی تو زما غایت صاحب نظری را
Ger hemçü meh ızhâr konî cilvegerî-râ
Bînî to zi-mâ gâyet-i sâhib-nazarî-râ
[Eğer mâh-ı tâbân gibi cilvegerliği meydana korsan nazarbâzlığımızın kemâlini görürsün.]

کر تحفه دهم جان نجیالت ز ره صدق
ای جان جهان رد مکن این ماحضری را
Ger tuhfe dehem cân be-hayâlet zi-reh-i sıdk
Ey cân-ı cihân red me-kon în-mâ-hazarî-râ
[Ey cân-ı cihân! Eğer hayâline hediye tarîkiyle sâdıkane cânımı verirsem bu mahazarı red etmeyip kabul buyur.]

کس هیچ وجودی ننهد در همه آفاق
بی خاك سر کوی تو باد سحری را
Kes hîç vücûdî ne-nehed der-heme âfâk
Bî-hâk-i ser-i kûy-ı to bâd-ı seherî-râ
[Hâk-i ser-kûyunla teşerrüf etmese, sabâya cihânda kimse vücûd vermezdi.]

رخسار نمودی بهمه خلق چو خورشید
در عالم اکر حسن تو می بود پری را
Ruhsâr nümûdî be-heme halk çü hurşîd
Der-‘âlem eger hüsn-i to mî-bûd perî-râ
[Âlemde, sendeki güzellik eğer perîde olaydı güneş gibi bütün halka arz-ı cemâl ederdi.]

آتشم در جان کرفت و با چنین سوز درون
نیست جز اشک آنکه بر آتش زند آبی مرا
Âteşem der-cân girift ü bâ-çünîn sûz-ı derûn
Nîst cez eşk ân ki ber-âteş zened âbî merâ
[Cânımı âteş-i aşk istîlâ etti. Bu sûzişe ise gözyaşımdan başka serpilecek su yoktur.]

جان بلب آمد مرا کفتی که آیم بر سرت
زود رس ای قاصد جانها که در یا بی مرا
Cân be-leb âmed merâ güftî ki âyem ber-seret
Zûd-res ey kâsıd-ı cânhâ ki der-yâbî merâ
[Cânım âğzıma geldi. Bâşın ucuna gelirim demiş idin. Ey cânlar kâsıdı ! Çabuk yetiş ki beni bulasın.]

دعای خیر اکر کویی مرا ای همنشین آن کوی
که چشم شوخ آن ابرو کمان خونخوار تر بادا

Du'â-yı hayr eger gûyî me-râ ey hem-nişîn ân gûy
Ki çeşm-i şûh-ı ân-ebrû-kemân hûn-hᵛâr-ter bâdâ
[Arkadaş! Bana hayr duâ etmek istersen de ki : "O kemân kaşlı işvekârın gözleri daha ziyâde hûn-hâr olsun."]

غم عشقش کشیدن تا نباشد بر کسی آسان
چنین کامروز دشوارست از ین دشوارتر بادا

Gam-ı 'aşkeş keşîden tâ ne-bâşed ber-kesî âsân
Çünîn k'imrûz düşvârest ez'în düşvâr-ter bâdâ
[Cânânın gam-ı aşkını çekmek kimseye âsân olmamak için bugün nasıl müşkil ise bundan daha müşkil olsun.]

خواهی که کنج عشق کنی لوح سینه را
از دل بشوی آینه سان کرد کینه را

Hᵛâhî ki genc-i 'aşk konî levh-i sîne-râ
Ez-dil be-şûy âyine-sân gerd-i kîne-râ
[Sinen gencîne-i aşk olmasını ârzu edersen kalbini gubâr-ı adâvetden âyîne gibi pâk et.]

در درج غیب کوهر خودرا داشتی نهان
آخر بحرف باز نمودی دفینه را

Der-dürc-i gayb gevher-i hod-râ dâştî nihân
Âhir be-harf bâz nümûdî defîne-râ
[Dehânında cevherîni bir zamân gizledin amma âkıbet bir sözle defîneyi meydana çıkardın.]

کر کنه بود آنکه روز وصل می کردم نشاط
دیدم اینک در شب هجران سزای خویش را

Ger güneh bûd ân ki rûz-ı vasl mî-kerdem neşât
Dîdem înek der-şeb-i hicrân sezâ-yı hᵛîş-râ
[Vuslat günü izhâr-ı sürûr etmekliğim günâh oldu ise hicrân gecesi işte cezâ-yı sezâmı gördüm.]

مهربان ناکرده ماه دلستان خویش را
وه که کردم مبتلای درد جان خویش را

Mihrbân nâ-kerde mâh-ı dil-sitân-ı hᵛîş-râ
Veh ki kerdem mübtelâ-yı derd cân-ı hᵛîş-râ
[Dil-sitân olan mâhı henüz mihribân etmeden eyvah ki cânımı derd-i bî-dermâna mübtelâ ettim.]

می برد نام تو و آتش بجانم می زند
خواهم از غیرت بسوزانم زبان خویش را

Mî-bered nâm-ı to vü âteş be-cânem mî-zened
Hᵛâhem ez-gayret be-sûzânem zebân-ı hᵛîş-râ
[Nâm-ı saâdet-ittisâmını yâd eyledikçe cânımı âteşler içinde bırakıyor, gayretimden lisânımı yakacağım geliyor.]

خسرو خوبان کرم کردی که خونم ریختی
ساختی از کرد خالی آستان خویش را

Hüsrev-i hûbân kerem kerdî ki hûnem rîhtî
Sâhtî ez-gerd hâlî âstân-ı hᵛîş-râ

[Ey padişâh-ı dilberân! Kerem edip kanımı döktün! Âsitân-ı devletini tozdan tathîr eyledin.]

چون پشيمان كشتي از قتلم مكر رحم آمدت
يا ندادي زحمتي تير و كمان خويش را

Çün peşîmân keştî ez-katlem meger rahm âmedet
Yâ ne-dâdî zahmetî tîr ü kemân-ı hᵛîş-râ

[Nasıl oldu da beni katl etmekden peşîmân oldun? Merhamete mi geldin, yoksa tîr ü kemânına zahmet vermek mi istemedin?]

بسر مستان چه مي كويي حديث دني اي زاهد
در ان منزل كه باشد حال قدري نيست دنيا را

Be-sermestân çi mî-gûyî hadîs-i dünî ey zâhid
Der-ân-menzil ki bâşed hâl kadrî nîst dünyâ-râ

[Zâhid! Ser-mestlere niye dünyaya müteallik söz söylüyorsun. Bir yerde ki hâl vardır, orada dünyanın hîç kadri yokdur]

بس كه حيران زلف و روي توام
نشناسم صباح را از شب

Bes ki hayrân-ı zülf ü rûy-ı to'em
Ne-şinâsem sabâh-râ ez-şeb

[Ziyâdesiyle hayrân-ı zülf ü cemâlin olduğumdan sabâhı geceden fark etmem.]

فكر مي كردم شبي كان ماه را بينم بخواب
من درين بودم ناكه شد طلوع آفتاب

Fikr mî-kerdem şebî k'ân-mâ-râ bînem be-hᵛâb
Men der'în bûdem ki nâgeh şod tulû'-ı âftâb

[Bir gece o mâhı rüyâda göreyim diye tefekkür ediyordum. Ben bu fikrde iken ansızın âftâb tulû' etdi.]

وه چه حالست اين كه آن كافر ز استغنا حسن
صد سخن كر پرسمش هركز نمي كويد جواب

Veh çi hâlest în ki ân-kâfir zi-istiğnâ-yı hüsn
Sad-suhan ger porsemeş hergiz ne-mî-gûyed cevâb

[Eyvâh! Bu ne hâldir, o kâfir hüsnüne mağrûr olduğundan yüz söz söylesem aslâ bir cevâb vermiyor.]

اي رخ كلناريت رشك مه و آفتاب
حيف چنان عارضي روز و شب اندر نقاب

Ey ruh-ı gülnâriyet reşk-i meh ü âftâb
Hayf çünân 'ârızî rûz u şeb ender-nikâb

[Ey ruh-ı rengîni reşk-âver-i mihr ü mâh olan! Öyle bir yüzün gece gündüz nikâb altında bulunuşuna hayf.]

دور ز كويت مقيم رشك برد بر نسيم
عمر چنين را سليم كي كند اندر حساب

Dûr zi-kûyet mukîm reşk bered ber-nesîm
'Ömr-i çünîn-râ Selîm key koned ender-hisâb

[Mahallenden uzak yerde ikamet ve nesîm-i sabâya hased etmekdedir. Selîm böyle ömrü hesâba katar mı?]

ني ز دوزخ بودم بيم نه از مرك الم
اين همه سوختكي و غم و مخنت كه مراست
Nî zi-dûzah bûdem bîm ne ez-merg-i elem
În heme sûhtegî vü gam u mühnet ki merâst
[Bu ıztırâb ve bu mihnet bende varken ne cehennemden korkarım ne de ölümden elem çekerim.]

در دلم راز فزا انست ولي در عالم
اهل دردي كه باورا توان كفت كجاست
Der-dilem râz-ı firâvânest velî der-'âlem
Ehl-i derdî ki be'û-râ zi-tevân güft kücâst
[Gönlümde pek çok sır vardır. Lakin âlemde hani bir ehl-i derd ki ona sır söylemek câiz olsun]

سرو من از تو سليمي بجفا دل نبرد
بر سر كوي غم آن سوخته دل اهل وفاست
Serv-i men ez-to Selîmî be-cefâ dil ne-bered
Ber-ser-i kûy-ı gam ân-sûhte-dil ehl-i vefâst
[Ey benim servim! Selim senden cefa ile vaz geçmez. Kûy-ı gamda o suhte dil ehl-i vefadır]

رغبت كشتن عشاق بود چشم ترا
عجب اينست كه در قتل منت اهماليست
Rağbet-i küşten-i 'uşşâk buved çeşm-i to-râ
'Aceb înest ki der-katl-i menet ihmâlîst
[Gözlerin katl-i uşşâka rağbet etmekde olduğu hâlde şâyân-ı istiğrâbdır ki sen benim katlimde ihmâl buyuruyorsun.]

غم بودم كوه كوه ليك نكويم بكس
بلكه بلا و ستم پشت و پناه منست
Gam buvedem kûh kûh lîk ne-gûyem be-kes
Belki belâ vü sitem püşt ü penâh-ı menest
[Benim dağlar kadar gamım vardır. Lakin kimseye söyleyemem. Belki belâ ve mihnet benim püşt ü penâhımdır.]

كر دهم از غصه جان سر نكشايم ز عشق
مرتبهٔ عاشقي سراله منست
Ger dehem ez-gussa cân sır ne-güşâyem zi-'aşk
Mertebe-i 'âşıkî sırr-ı İlâh-ı menest
[Gamdan can versem de aşka dair ifşâ-yı râz etmem. Âşıklık mertebesi sırrullâhdır]

يار كذ شت از سليم باز كه آمد بناز
كفت سليمي هنوز بر سر راه منست
Yâr güzeşt ez-Selîm bâz ki âmed be-nâz
Güft Selîmî henûz ber-ser-i râh-ı menest
[Yâr Selim'in yanından geçip gitdi. Avdetinde naz ile dedi ki: Selim henüz benim yolum üzere bekliyor.]

شادمانم كن بيك حرف اي سر افراز بتان
زانكه اندوه و غم اين خاكسار از حد كذ شت
Şâdmânem kon be-yek harf ey ser-efrâz-ı bütân
Z'ân ki endûh u gam în-hâksâr ez-had güzeşt

[Ey güzellerin ser-firâzı! Bir sözle beni şâdmân eyle. Zira hâksârın gamı hadden geçti]

صد جفا كفتي ببين از من كه بيني يك وفا
بي وفاي من جفا را خود شما از حد كذ شت

Sad cefâ güftî be-bîn ez-men ki bînî yek vefâ
Bî-vefâ-yı men cefâ-râ hod şümâr ez-had güzeşt

[Dedin ki: Benden yüz cefa görmelisin ki bir vefa görebilesin. Ey benim vefasız dilberim! Etdigin cefanın hesabı hadden aşdı.]

در جهان بس كه بغم هستئ من در پيوست
باورم نيست كه جز غم بجهان چيزي هست

Der-cihân bes ki be-gam hestî-i men der-peyvest
B'âverem nîst ki cez gam be-cihân çîzî hest

[Cihanda varlığım o kadar gama mukârin oldu ki âlemde gamdan başka bir şey olduğuna inanacağım gelmez.]

اي سليم از دل و جان طالب يارند همه
كر مقيم حرم زهد و اكر باده پرست

Ey Selîm ez-dil ü cân tâlib-i yârend heme
Ger mukîm-i harem-i zühd ve eger bâde-perest

[Ey Selim! İster harîm-i zühhâdda mukim olsun ister bâde-perest bulunsun cümle halk-ı cihan dil ü candan canana talipdirler.]

شبم ز روزن اكر ماه آسمان تابد
جهم ز جاي تصور كنم كه ما منست

Şebem zi-revzen eger mâh-ı âsmân tâbed
Cehem zi-cây tasavvur konem ki mâh-ı menest

[Gece pencereden mâh-ı âsumân şa'şa'a-efşân olsa benim mâhım olmak tasavvuruyla yerimden sıçrarım]

دم از محبت زلفت زدم خطايى شد
و ليك عفو تو افزون تر از كناه منست

Dem ez-muhabbet-i zülfet zedem hatâyî şod
Velîk 'afv-ı to efzûn-ter ez-günâh-ı menest

[Muhabbet-i zülfünden dem urmaklığım vâkı'an hata oldu. Lakin senin afvın benim günahımdan çok ziyadedir.]

سليم بر سر راهت بخاك يكسان شد
روا بود كه نكويي كه خاك راه منست

Selîm ber-ser-i râhet be-hâk yeksân şod
Revâ buved ki ne-gûyî ki hâk-i râh-ı menest

[Selim senin ser-i râhında hâk ile yeksân oldu. Onun hakkında: Benim hâk-i râhımdır dememekligin layık mıdır?]

مرا نامد حسد بر هيچ چيزي ليك بر دم رشك
كه رسم عشق پيش از من درين عالم چرا بودست

Merâ n'âmed hased ber-hîç çîzî lîk bürdem reşk
Ki resm-i 'aşk pîş ez-men der'în-'âlem çirâ bûdest

[Benim için hiçbir şeye hased etmek vâkı' olmadı. Lakin: Benden evvel bu âlemde resm-i 'aşk niçün vücûda gelmiş? Diye gıbta etdim.]

نه سايه است كه همراه قد يار منست
من از وفا شده ام خاك و آن غبار است
Ne-sâyeest ki hem-râh-ı kadd-i yâr-i menest
Men ez-vefâ şode'em hâk u ân-gubâr-ı menest
[Kâmet-i yârin hem-râhı sâye değildir. Ben vefâdan hâk oldu. Sâye zan olunan gubârımdır.]

كجا روم من مهجور جز براه عدم
براي من چو همين منتظر مزار منست
Kücâ revem men-i mehcûr cez be-râh-ı 'adem
Berây-ı men çü hemîn muntazır mezâr-ı menest
[Ben hicrân-zede tarîk-i 'ademden gayrı nereye gideyim. Benim intizârımda bulunan ancak mezarımdır.]

سليم كر بغمش زنده ماندۀ چه عجب
كه زنده بودن و مردن نه اختيار منست
Selîm ger be-gameş zinde mânde'î çi 'aceb
Ki zinde bûden ü mürden ne-ihtiyâr-ı menest
[Selim! Cânânın gam-ı 'aşkıyla ölmeyip de sağ kaldın ise ta'accüb etme. Zira yaşamak, ölmek benim yed-i ihtiyârımda değildir.]

ز آدم تا بدين دم بحث عشقست
نشد آ كه كس از اصل مباحث
Zi-Âdem tâ bedîn-dem bahs-i 'aşkest
Ne-şod âgeh kes ez-asl-ı mebâhis
(Zamân-ı Âdem'den bu âna kadar bahs-i aşk mümted oldu. Fakat bu bâbda der-miyân edilen mebâhisin hakîkatinden kimse âgâh olmadı.)

رسيده از كرم عشق دولتم جايي
كه همتم ز اقاليم سبعه كيرد باج
Resîde ez-kerem-i 'aşk devletem câyî
Ki himmetem zi-ekâlîm-i seb'a gîred bâc
['Aşkın kemâl-i kereminden devletim bir mertebeye vâsıl olmuşdur ki himmetim yedi iklîmden harâc alır.]

سليم كوه بلا و حسود شيشۀ حرص
معينست چه باشد به پيش كوه زجاج
Selîm kûh-ı belâ vü hasûd şîşe-i hırs
Mu'ayyenest çi bâşed be-pîş-i kûh zücâc
[Selim, kûh-ı belâ ve hasûd ise şîşe-i hırs gibidir. Şîşenin dağa karşı ne olacağı ma'lûmdur.]

خسرو لشكر عشقست سليمي امروز
نه بخانيست مقيد نه بخاقان محتاج
Husrev-i leşker-i 'aşkest Selîmî im-rûz
Ne be-hânîst mukayyed ne be-hâkân muhtâc
[Selim bugün leşker-i 'aşkın pâdişâhıdır. Ne hakanlıkla mukayyeddir ne de hakana muhtâcdır.]

که جنك كني بامن و كه صلح باغيار
تا چند چنين جور و جفاي كرم آلود

Geh ceng konî bâ-men ü geh sulh be-ağyâr
Tâ çend çünîn cevr ü cefâ-yı kerem-âlûd
[Bazen benim ile cenk etdigin gibi bazen de ağyâr ile musâlaha edersin. Böyle kerem ile karışık cefâ ne vakte kadar devam edecek.]

نه زنده ام از هجر تواي شوخ نه مرده
فرياد از اين نوع وجود عدم آلود

Ne zinde'em ez-hicr-i to ey şûh ne mürde
Feryâd ez-în-nev' vücûd-ı 'adem-âlûd
[Ey şûh! Senin derd-i hicrânından ne diriyim ne de ölü. Yoklukla karışmış olan böyle varlıkdan feryâd!]

آيند عاشقان چو براي زيارتم
حرف وفا بلوح مزارم رقم كنند

Âyend 'âşıkân çü berâ-yı ziyâretem
Harf-i vefâ be-levh-i mezârem rakam konend
['Âşıklar ziyaretime geldikçe levh-i mezarıma harf-i vefâ yazsınlar.]

جانا بسست ناز كه شاهان روزكار
بعد از عتاب و خشم كهي لطف هم كنند

Cânâ besest nâz ki şâhân-ı rûzgâr
B'ad-ez-'itâb u hışm gehî lutf hem konend
[Ey cânân! Etdigin istiğnâ artık elverir. Zira mülûk-i cihân hışm u 'itâbdan sonra bazen lutf da ederler.]

دل را از جان عزيز تر آيد هزار بار
تيري كزان دو نركس مستانه مي رسد

Dil-râ zi-cân 'azîz-ter âyed hezâr bâr
Tîrî k'ezân dü-nergis-i mestâne mî-resed
[O mestâne gözlerden gelen ok gönlüme candan bin kat azîz gelir.]

كر نامۀ جفا بود و كر پيام جور
ما را خوشست هر چه ز جانانه مي رسد

Ger nâme-i cefâ buved ü ger peyâm-ı cevr
Mâ-râ hoşest her çi zi-cânâne mî-resed
[İster nâme-i cefâ olsun, ister peyâm-ı cevr, cânândan her ne gelirse bize hoş gelir.]

كشت چشم كافرش غارتكر ايمان دكر
فتنها افكند در دين مسلمانان دكر

Geşt çeşm-i kâfireş gâretger-i îmân diger
Fitnehâ efgend der-dîn-i Müselmânân diger
[Cânânın çeşm-i kâfiri yine imanı yağmalamaya başladı. Müslümanların dinine yine fitneler bırakdı.]

اينچنين كز شربت غم زنده كشتند اهل عشق
كافرم كر زنده ماند بي غمش يكجان دكر

În-çünîn k'ez şerbet-i gam zinde geştend ehl-i 'aşk

Kâfirem ger zinde mâned bî-gameş yek cân diger
[Erbâb-ı 'aşk şarâb-ı gam-ı cânân ile hayât buldılar. Hâl böyle iken eğer cânânın gam-ı 'aşkı olmaksızın artık bir cân-ı zinde kalırsa kâfir olayım.]

جان دهد هر كس چشد جام از كف ساقى درد
ليك يا رب نرخ اين شربت مكن ارزان دكر

Cân dehed her kes çeşed câm ez-kef-i sâkî-i derd
Lîk yâ Rab narh-ı în-şerbet me-kon erzân diger
[Sâkî-i derdin elinden cân veren şarâb tadabilir. Yâ Rab! Bu şarâbın bahâsını o kadar râyegân eyleme.]

مثل مجنون بي دلان هستند اما چون سليم
بس عجب باشد اكر پيدا كند دوران دكر

Misl-i Mecnûn bî-dilân hestend ammâ çün Selîm
Bes 'aceb bâşed eger peydâ koned devrân diger
[Mecnûn gibi pek çok 'uşşâk vardır. Lâkin Selîm gibi diğer birisini devrân vücûda getirirse ziyâde ta'accüb olunur.]

اي ديده مكن كريه آن روي چو مه بنكر
وي دل مكريز از قتل چشمان سيه بنكر

Ey dîde me-kon girye ân-rûy çü meh be'nger
V'ey dil me-gürîz ez-katl çeşmân-ı siyeh be'nger
[Ey göz! Ağlama, ay gibi olan o cemâl-i bâ-kemâle nazar et. Ey Gönül! Maktûl olmakdan havf idüp kaçma, o kara gözlere nigâh-ı hayret endâz ol.]

در بزم وصال اي ماه غافل مشو از عاشق
وز چشم بد ار ترسي كه منكر و كه بنكر

Der-bezm-i visâl ey mâh gâfil me-şev ez-'âşık
Ve'z-çeşm-i bed er tersî geh me'nger ü geh be'nger
[Ey mâh! Bezm-i vuslatda 'âşıkdan gâfil olma. Kötü gözden hazer ider isen 'âşığa gâh 'atf-ı nazar et gâh itme.]

هر كس كه در آيينهٔ رويت بصفا ديد
صد رحمت حق باد بر آن رند نظر باز

Her kes ki der-âyîne-i rûyet be-safâ dîd
Sad rahmet-i Hak bâd ber-ân-rind-i nazar-bâz
[Bir kimse ki mir'ât-ı cemâline kemâl-i safvetle bakdı, o rind-i nazar-bâz üzerine cenâb-ı Allah'ın lutf-ı firâvânı olsun.]

چون شد غم عشق تو بما همره جاني
كرديم بعشق غمت از شهر سفر باز

Çün şod gam-ı 'aşk-ı to be-mâ hem-reh-i cânî
Kerdîm be-'aşk-ı gamet ez-şehr sefer bâz
[Gam-ı 'aşkın bize cân yoldaşı olduğundan yine devlet-i gamınla şehrden sefer itdik.]

آنكو بره عشق فرو شد چو سليمي
زو هيچ خرد مند نياورد خبر باز

Ân-kû be-reh-i 'aşk fürû şod çü Selîmî
Z'û hîç hıredmend niy'âverd haber bâz

[Selîm gibi tarîk-i ‘aşkında gâib olup giden kimseden hîç bir ‘âkil haber getiremedi.]

نمي يابم امان يك لحظه از درد و بلا هركز
نشد كس در بلاي عشق چون من مبتلا هركز
Ne-mî-yâbem emân yek lahza ez-derd ü belâ hergiz
Ne-şod kes der-belâ-yı ‘aşk çün men mübtelâ hergiz
[Derd ü belâdan bir lahza emân bulamıyorum. Derd ü belâ-yı ‘aşka kimse benim gibi mübtelâ olmasın.]

كند صد سال بهر خاطر مردم جفا بر من
نباشد مهربان يك لحظه از بهر خدا هركز
Koned sad sâl behr-i hâtır-ı merdüm cefâ ber-men
Ne-bâşed mihrbân yek lahza ez-behr-i Hudâ hergiz
[Halkın hâtırı için bana yüz sene cefâ eder de Hak için bir lahza rûy-ı dil göstermez.]

بدين صورت كز آن مهوش وفا و مهر ممكن نيست
خلاصي هم مباد از محنت و دردش مرا هركز
Bedîn-sûret ke’z ân-mehveş vefâ vü mihr mümkin nîst
Halâsî hem me-bâd ez-mihnet ü derdeş me-râ hergiz
[O mehveşden mihr ü vefâ sudûru mutasavver olmadığı hâlde dahi bana onun derd ü mihnetinden bir zamân halâs olmak müyesser olmasın.]

كر از هم بكسلد پيوند جان و تن مرا بي او
غم عشقش مبادا يكدم از جانم جدا هركز
Ger ez hem be’gseled peyvend-i cân u ten merâ bî-û
Gam-ı ‘aşkeş me-bâdâ yek dem ez-cânem cüdâ hergiz
[Cânânsız, cân u tenimin yek-diğere olan ta’alluku münkatı’ olursa da cânımdan gam-ı ‘aşkı aslâ cüdâ olmasın.]

سليمي را بر آمد جان پي يك مرحبا و ناز
نكرد آن سنكدل با دردمندان مرحبا هركز
Selîmî-râ ber-âmed cân pey-i yek merhabâ vü nâz
Ne-kerd ân-seng-dil bâ-derdmendân merhabâ hergiz
[Bir iltifât için Selîm’in cânı ağzına geldi. O merhametsiz ise derdmendâna kat’a iltifât itmedi.]

كر رنجه كند سوي من آن دوست قدم باز
جان صرف رهش سازم و از هجر رهم باز
Ger rence koned sûy-ı men ân-dost kadem bâz
Cân sarf reheş sâzem ü ez-hicr rehem bâz
[Cânân zahmet idüp yanıma bir daha gelirse yoluna nakd-i cânı sarf iderek derd-i firkatden kurtulayım.]

در ملك عدم نيست چو رسم غم و اندوه
اي دل به ازين نيست كه كرديم عدم باز
Der-mülk-i ‘adem nîst çü resm-i gam u endûh
Ey dil be-ez’în nîst ki kerdîm ‘adem bâz
[‘Adem diyârında mâdâm ki gam çekmek ‘âdeti yok imiş, ey gönül! Yine o diyâra gitmekden iyisi olamaz.]

جز آنكه شدم بندۀ عشقت چو سليمي
ديكر چه كنه كرده ام اي شاه كرم باز
Cez ân ki şodem bende-i 'aşket çü Selîmî
Dîger çi güneh kerde'em ey şâh-ı kerem bâz
[Ey Sultân-ı kerem! Selîmî gibi bende-i 'aşkın olmakdan başka ne günâh işledim.]

با بروان تو دارد دلم سجود و نياز
اكرچه رو بد و محراب كم كنند نماز
Be-ebruvân-ı to dâred dilem sücûd ü niyâz
Egerçi rû-be-dü-mihrâb kem konend namâz
[Her ne kadar iki mihrâba müteveccihen namâz kılınmazsa da gönlüm kaşlarına karşı secde ve niyâz eylemekdedir.]

دل من از غم عشقت دم آن زمان مي زد
كه راه عشق نه انجام داشت نه آغاز
Dil-i men ez-gam-ı 'aşket dem ân-zamân mî-zed
Ki râh-ı 'aşk ne encâm dâşt u ne âgâz
[Henüz tarîk-i 'aşkın ibtidâ ve intihâsına dâir bir fikir hâsıl olmamış iken gönlüm gam-ı muhabbetinle nağme-tırâz olur dururdu.]

بحال درد تو جاني كه حال خويش نيافت
نه سوز دل دهدش حالتي نه نالۀ ساز
Be-hâl-i derd-i to cânî ki hâl-i hᵛîş ni'yâft
Ne sûz-ı dil dehedeş hâletî ne nâle-i sâz
[Te'sîr-i derdinle sâhib-i vecd ü hâl olmayan câna ne sûziş-i dil ne de nâle-i sâz eser ider.]

كر غمت نيست ورد مشتاقانذبغير
ز هر طرف كه بكوشم همي رسد آواز
Be-gayr zikr-i gamet nîst vird-i müştâkân
Zi-her taraf ki be-gûşem hemî resed âvâz
[Her ne tarafdan kulağıma âvâz erişse ashâb-ı iştiyâkın vird-i zebânı olan zikr-i gamından başka bir şey olmadığı anlaşılıyor.]

سليم شاه حقيقي چو تخت عشقت داد
سرير ملك بقا جوي و دور شو ز مجاز
Selîm şâh-ı hakîkî çü taht-ı 'aşket dâd
Serîr-i mülk-i bekâ cûy ü dûr şev zi-mecâz
[Selîm! Mâdâm ki Pâdişâh-ı hakîkî sana taht-ı 'aşkı ihsân etdi, serîr-i mülk-i bekâyı taleb eyle, devlet-i mecâziyeden uzak ol.]

از عشق چه بي قرارم امروز
با جان و دل فكارم امروز
Ez-'aşk çi bî-karârem im-rûz
Bâ-cân u dil-figârem im-rûz
[Bu gün âteş-i 'aşk ile ne kadar bî-karârım! Bu gün cân u dilim mecrûh bulunuyor.]

روي مه خويش را نديدم
پرواي كسي ندارم امروز

Rûy-ı meh-i hᵛîş-râ ne-dîdem
Pervâ-yı kesî ne-dârem im-rûz
[Cânânımın cemâl-i bâ-kemâlini göremedim. Bu gün kimse ile iştigâl idecek hâlim yokdur.]

وقتست كه آه حسرت انكيز
بر باد دهد غبارم امروز

Vaktest ki âh-ı hasret-engîz
Ber-bâd dehed gubârem im-rûz
[Bu gün hasret-engîz âhımın gubârımı bâda vireceği bir gündür.]

بكذر ز سليم يكدم اي غم
جان را بتو مي سپارم امروز
Be'gzer zi-Selîm yek dem ey gam
Cân-râ be-to mî-sipârem im-rûz
[Ey gam! Bir nefes Selîm'den uzak ol. Bu gün sana cânımı teslîm iderim.]

اي سليمي بجز از عشق حمايت مطلب
تا بكيريم جهان تيغ زبان ما را بس
Ey Selîmî be-cez ez-'aşk himâyet me-taleb
Tâ be-gîrîm cihân tîg-i zebân mâ-râ bes
[Selîm! 'Aşkdan gayrı bir şeyden himâyet taleb eyleme. Cihânı zabt itmek için tîg-i zebân bize kâfîdir.]

بسوز عاشقي هر كه كه ميرم
بود از پنبۀ داغم كفن بس
Be-sûz-ı 'âşıkî her geh ki mîrem
Buved ez-penbe-i dâgem kefen bes
[Harâret-i 'aşk ile her ne zamân ölürsem penbe-i dâğım kefen olmağa kâfidir.]

ز بهر ماتم فرهاد و مجنون
سليمي در جهان افغان من بس
Zi-behr-i mâtem-i Ferhâd u Mecnûn
Selîmî der-cihân efgân-ı men bes
[Selîm! Mecnûn ve Ferhâd'ın mâtemi için cihânda benim figânım kâfîdir.]

فرصت ار يابم و بينم دو سه نوبت سويش
سر به پيش افكنم و شرم كنم از رويش
Fursat er yâbem ü bînem dü se nevbet sûyeş
Ser be-pîş efgenem ü şerm konem ez-rûyeş
[Fırsat bulup da cânâna doğru iki üç kere bakacak olsam vechinden hicâb iderek başımı önüme eğmeye mecbûr olurum.]

منماي روي كرم بهر ذرۀ ز مهر
بشناس قدر خويش بهر كس قرين مباش
Me-nümây rûy-ı kerem be-her zerre'î zi-mihr
Be-şinâs kadr-i hᵛîş be-her kes karîn me-bâş
[Her zerreye muhabbet tarîkiyle rûy-ı iltifât gösterme. Kendi kadrini bil, herkese mukârin olma.]

تا بر سر تو سايۀ عشقست اي سليم
از خصم كر سپهر بود در زمين مباش
Tâ ber-ser-i to sâye-i 'aşkest ey Selîm
Ez-hasm ger sipihr buved der-zemîn me-bâş
[Selîm! Başında sâye-i 'aşk bulundukça hasmın felek olsa da ihtirâz ve ihtifâ eyleme.]

اي رفيق ار نه براه غم آن مه ميرم
بهر من سورۀ اخلاص مخوان از اخلاص
Ey refîk er ne be-râh-ı gam-ı ân-meh mîrem
Behr-i men sûre-i İhlâs me-hᵛân ez-ihlâs
[Ey refîk! O mâhın tarîk-i 'aşkında ölmezsem bana ihlâs ile İhlâs okuma.]

كردبادي كه بهامون ملامت بيني
ژنده پوشي بود از حالت مجنون رقاص
Gird-bâdî ki be-hâmûn-ı melâmet bînî
Jende-pûşî buved ez-hâlet-i Mecnûn rakkâs
[Sahrâ-yı melâmetde gördüğün kasırga hâlet-i Mecnûn'u tasvîr ider pelâs-pûş bir rakkâsdır.]

حالت سوز طلب در سخن عشق سليم
كه نيرزد بيكي حبه دوصد معنى خاص
Hâlet-i sûz taleb der-sühan-ı 'aşk Selîm
Ki ni'yerzed be-yekî habbe dü sad ma'nî-i hâs
[Selîm! 'Aşka dâir olan kelâmda sûziş ara. Sûzişli olmayan iki yüz mazmûn-ı hâs bir habbeye değmez.]

مه من از تو ام وفاست غرض
زانكه از مهر و مه ضياست غرض
Meh-i men ez-to'em vefâst garaz
Z'ân ki ez-mihr ü meh ziyâst garaz
[Ey benim mâhım! Şems ü kamerden maksad ziyâ olduğu gibi benim de senden istediğim vefâdır.]

كه كهي مي كني وفا ليكن
از وفا هم ترا جفاست غرض
Geh gehî mî-konî vefâ lîkin
Ez-vefâ hem terâ cefâst garaz
[Gâh gâh vefâ ediyorsun, lakin vefâdan da garazın cefâdır.]

با سلطنت عالم بي مهر مه رويت
بالله نتواند كرد افلاك مرا قانع
Bâ-saltanat-ı 'âlem bî-mihr-i meh-rûyet
Bi'llâh ne-tevâned kerd eflâk merâ kâni'
[Arada senin meh cemâlin muhabbeti olmaksızın eflâk, saltanat-ı 'âlem ile beni bi'llâh kâni' edemez.]

كر لشكر عدو بود از قاف تا بقاف
بالله كه هيچ روي نمي تابم از مصاف
Ger leşker-i 'adû buved ez-Kâf-tâbe-Kâf
Bi'llâh ki hîç rûy ne-mî tâbem ez-mesâf
[Kâf'dan Kâf'a düşmen askeri olsa da bi'llâh cenkden hîç yüz çevirmem.]

چون آفتاب ظلمت كفر از جهان برم
كاهي كه صبح تيغ برون آرم از غلاف
Çün âftâb zulmet-i küfr ez-cihân berem
Gâhî ki subh-ı tîg birûn ârem ez-gılâf
[Bir vakitde ki ‘umûd-ı subha şebîh olan kılıcı gılâfından çekip çıkarırırm, güneş gibi, zulmet-i küfrü cihândan kaldırırım.]

كر نعره بر كشد ز جكر شير نر بجنك
دوزم دلش بسوزن پيكان جان شكاف
Ger na’ra ber-keşed zi-ciger şîr-i ner be-ceng
Dûzem dileş be-sûzen-i peykân-ı cân-şikâf
[Esnâ-yı harbde erkek arslan yürekden na’ra-endâz olursa iğne gibi olan peykân-ı cân-şikâf ile bağrını delerim.]

كر روبرو شود بكه رزم مدعي
داند كه نيست دعوئ مردان ز روي لاف
Ger rû-be-rû şeved be-geh-i rezm müdde’î
Dâned ki nîst da’vî-i merdân zi-rûy-ı lâf
[Müdde’î, meydân-ı muhârebede rû-be-rû gelirse kahrâmânların da’vâsının lâfdan ‘ibâret olmadığını anlar.]

بايد براستي بميان آمد ار نه خلق
كويند بي شمار سخن از سر كذاف
Bâyed be-râstî be-miyân âmed er ne halk
Gûyend bî-şümâr sühan ez-ser-i güzâf
[Gerçekden meydân-ı mübârezeye çıkmalıdır, yoksa herkes yalan olarak bî-hesâb merdvârî söz söyleyebilir.]

در پيش تيغ و تير عدو پايدار نيست
كار زرهكاران نكند هر حصير باف
Der-pîş-i tîg ü tîr ‘adû pâydâr nîst
Kâr-ı zirihgerân ne-koned her hasîr-bâf
[Kılıca, oka karşı düşmen sebât idemez. Zırh yapıcıların işini hasır dokuyan yapabilir mi?]

دارد حسود كين سليمي و كر نه هست
ما را بمثل آينۀ تيغ سينه صاف
Dâred hasûd kîn-i Selîmî ve ger ne hest
Mâ-râ be-misl-i âyine-i tîg sîne-sâf
[Hasûdun Selîm hakkında kîni vardır, yoksa bizim sînemiz kılıç âyinesi gibi sâfdır.]

من كه از آيينۀ ماه رخت حق بين شدم
همچو من از چشم معني هر كه ديدت كفت حق
Men ki ez-âyîne-i mâh-ı ruhet Hak-bîn şodem
Hemçü men ez-çeşm-i ma’nî her ki dîdet güft hak
[Ben âyîne gibi olan meh cemâlinden Hakk’ı görücü oldum. Sana her kim benim gibi nazar-ı im’ân ile ‘atf-ı nigâh itdiyse hak dedi.]

كو همدمي كه همرهم آيد سوي عدم
اين دوستي بمن نكند كس مكر فراق

Kû hem-demî ki hem-rehem âyed sûy-ı 'adem
În-dûstî be-men ne-koned kes meker firâk
[Hani bir arkadaş ki 'adem cânibine revân olduğum vakit yoldaşım olsun. Bana bu dostluğu firâkdan başkası itmez.]

برنجست از صف عشاق چو من مجنوني
كر چه بسيار چو مجنون شده پيدا ازين خيل
Ber ne-cest ez-saf-ı 'uşşâk çü men Mecnûnî
Ger çi bisyâr çü Mecnûn şode peydâ z'în hayl
[Egerçi bu gürûhda Mecnûn gibi çok kimseler zuhûr itmişse de 'uşşâk içinde benim gibi bir 'âşık peydâ olmamışdır.]

طالعم سعد بد امشب كه مناسب چو سليم
دست در حالقۀ زلفش زده خواندم والليل
Tâli'em sa'd be'dim-şeb ki münâsib çü Selîm
Dest der-halka-i zülfeş zede h^v*ândem Ve'l-leyl*
[Bu gece tâli'im mes'ûd idi ki Selîm gibi münâsebet getirerek elimle cânânın halka-i zülfünü tutduğum hâlde sûre-i Ve'l-leyl okudum.]

چند داري از حريم وصل محرومم چنين
تا بكي جور و جفا بنما وفا يكبار هم
Çend dârî ez-harîm-i vasl mahrûmem çünîn
Tâbe-key cevr ü cefâ be'nmâ vefâ yek-bâr hem
[Ne vakte kadar böyle beni harîm-i valsından mahrûm bırakacaksın? İtdiğin cevr ü cefâ yetişir, bir kere de rûy-ı vefâ göster.]

دي بكويت آمدم رخساره پوشيد ز من
وه كه مي داري دريغ از بي دلان ديدار هم
Dey be-kûyet âmedem ruhsâre pûşîdî zi-men
Veh ki mî-dârî dirîg ez-bî-dilân dîdâr hem
[Dün mahallene gelmişdim. Benden cemâlini setr itdin. Ey vâh ki 'âşıklardan dîdârını da dirîğ idiyorsun!]

اي سليمي بي نهال قد آن كلرخ كنون
مي نمايد خار در چشمم كل و كلزار هم
Ey Selîmî bî-nihâl-i kadd-i ân-gül-ruh künûn
Mî-nümâyed hâr der-çeşmem gül ü gülzâr hem
[Selîm! O gül-ruhun nihâl kâmeti olmaksızın gözüme gül de gülzâr da diken görünüyor.]

اكر چون چشم خونريزت بلا بارد جهان بر من
سليمي نيستم كر يكسر مو بر حذر باشم
Eger çün çeşm-i hûn-rîzet belâ bâred cihân ber-men
Selîmî nîstem ger yek-ser-i mû ber hazer bâşem
[Hûn-rîz olan gözlerin gibi cihân üzerime belâ yağdırsa kıl kadar hazer idersem Selîm değilim.]

كر زانكه بجورم كشي آخر نخورم غم
زيرا كه وفا نيز در آغاز نديدم
Ger z'ân ki be-cevrem küşî âhir ne-horem gam
Zîrâ ki vefâ nîz der-âgâz ne-dîdem

[Âhir beni cevr ile öldürürsen gam yemem, zira evvel de vefâ görmedim.]

تا كرد مرا باد بكوي تو نياورد
خودرا بره عشق سرافراز نديدم

Tâ gerd merâ bâd be-kûy-ı to ni'yâverd
Hod-râ be-reh-i 'aşk ser-efrâz ne-dîdem
[Gubârımı rûzgâr kûyuna getirmedikçe kendimi tarîk-i 'aşkında ser-efrâz göremedim.]

كاشم فراق زار كشد تا بكي كشم
جور هزار دشمن و طعن رقيب هم

Kâşem firâk zâr küşed tâbe-key keşem
Cevr-i hezâr-düşmen ü ta'n-ı rakîb hem
[Kâşkî ayrılık beni inlede inlede öldürse! Ne vakte kadar düşmenlerin cevrini, ağyârın ta'nını çekip duracağım.]

بر بستر هلاك من خسته را چو ديد
شد خسته دل ز سوزش جانم طبيب هم

Ber-bister-i helâk men-i haste-râ çü dîd
Şod haste-dil zi-sûziş-i cânem tabîb hem
[Tabîb, ben hastayı bister-i helâk üzere görünce cânımın sûzişinden o dahi mecrûhü'l-kalb oldu.]

نماند طاقت هجران و درد ناك شدم
ترحمي هله اي بي وفا هلاك شدم

Ne-mând tâkat-i hicrân u derdnâk şodem
Terahhumî hele ey bî-vefâ helâk şodem
[Mihnet-i hicrânını çekmeğe tâkatim kalmadı, dertli oldum. Ey bî-vefâ! Aman bir terahhum et, helâk oldum.]

من ار بدوزخ غم سوختم سليم وليك
ز هر كنه كه بجز عاشقيست پاك شدم

Men er be-dûzah-ı gam sûhtem Selîm velîk
Zi-her-güneh ki be-cüz 'âşıkîst pâk şodem
[Selîm! Ben eğerçi dûzah-ı gamda yandımsa da âşıklığın gayrı günâhlardan pâk oldum.]

اي سليمي پي نظارهٔ آن حور لقا
در نظر عينك چشم دل و جان شد چشمم

Ey Selîmî pey-i nezzâreî ân-hûr-likâ
Der-nazar 'aynek-i çeşm-i dil ü cân şod çeşmem
[Selîm! O hûrî likâyı görmek için bakmakda gözlerim çeşm-i dil ü cânın gözlüğü oldu.]

ني بر در جفايي با من بر ره مهر
خود كوكه پيش رويت حرف از چه باب كويم

Nî ber-der-i cefâyî bâ-men ber-reh-i mihr
Hod gû ki pîş-i rûyet harf ez çi bâb gûyem
[Bana ne i'lân-ı 'adâvet ediyorsun ne de ızhâr-ı muhabbet! Sen söyle! Huzûrunda sözü nasıl söyleyeyim.]

هشيار اي سليمي از من سخن نيايد
با آن پري مكر حرف مست خراب كويم

Hüşyâr ey Selîmî ez-men sühan ni'yâyed
Bâ-ân-perî meger harf mest-i harâm gûyem
[Selîm! Onun huzûrunda benden ayık iken söz sudûr itmez, meğer ki o periye mest-i harâb olduğum hâlde söz söyleyebileyim.]

صبر كن تا صبح اي غم در شب تارم مكش
زانكه از خورشيد رخساري جدا افتاده ام
Sabr kon tâ-subh ey gam der-şeb-i târem me-küş
Z'ân ki ez-hûrşîd-ruhsârî cüdâ üftâde'em
[Ey gam! Güneş yüzlü bir dilberden ayrıldım. Sabâha kadar sabr it, karanlık gecede beni öldürme.]

زار مي نالد دلم بر ياد زلف و روي او
كز مه خود در شب تاري جدا افتاده ام
Zâr mî-nâled dilem ber-yâd-ı zülf ü rûy-ı û
K'ez-meh-i hod der-şeb-i târî cüdâ üftâde'em
[Gönlüm, cânânın zülfünü, rûyunu yâd edip inleyerek: Mâhımdan bir karanlık gecede cüdâ oldum! diye refyâd edip duruyor.]

اي سليم انها كه عيبم مي كنند آكه نيند
كز چنان ياري بناچاري جدا افتاده ام
Ey Selîm ânhâ ki 'aybem mî-konend âgeh ni'yend
K'ez-çünân yârî be-nâ-çârî cüdâ eftâde'em
[Selîm! Onlar ki beni ta'ayyüb iderler, öyle bir yârdan nâ-çâr olarak ayrıldığımı bilmezler.]

كرد از ملك عراق اين مژده آهنك حجاز
چنك نصرت را چو در بزم ظفر بنواختم
Kerd ez-mülk-i Irâk în-müjde âheng-i Hicâz
Çeng-i nusret-râ çü der-bezm-i zafer be'nvâhtem
[Ben çeng-i nusrete bezm-i zaferde düzen verince bu müjde mülk-i Irak'dan hıtta-i Hicâz'a 'aks-endâz oldu.]

ماوراء النهر از تيغم شده غرقاب خون
چشم دشمن را ز كحل اصفهان پرداختم
Mâverâ'ü'n-nehr ez-tîgem şode gark-âb-ı hûn
Çeşm-i düşmen-râ zi-kuhl-i Isfahân perdâhtem
[Maverâünnehr, kılıcımdan kana gark oldu. Hasmın gözlerini sürme-i Isfahân'dan mahrûm itdim.]

آب آمو از سر هر مو روان شد خصم را
شد عرقريز از تب غم چون نظر انداختم
Âb-ı Âmû ez-ser-i her-mû revân şod hasm-râ
Şod 'arak-rîz ez-teb-i gam çün nazar endâhtem
[Ben hasma nazar-endâz-ı mehâbet olunca şiddet-i havfından terlemeğe başlayıp her kılının ucundan Âb-ı Âmû revân olmağa başladı.]

شاه هند از لشكر فرزانه ام شد پيل مات
بر بساط ملك چون شطرنج دولت باختم
Şâh-ı Hind ez-leşker-i ferzâne'em şod pîl mât
Ber-bisât-ı mülk çün şatranc-ı devlet bâhtem

[Bisât-ı mülk üzere şatranc-ı devlet oynadığımda ferzâne askerimin hücûmundan Hindistân hükümdârı mat oldu.]

اي سليمي شد بنامم سكۀ ملك جهان
تا چو زر در پوتۀ مهر و وفا بكداختم

Ey Selîmî şod be-nâmem sikke-i mülk-i cihân
Tâ çü zer der-pûte-i mihr ü vefâ be'gdâhtem

[Selîm! Ben mihr ü vefâ potasında altun gibi eriyeli sikke-i mülk-i cihân nâmıma hakk olundu.]

سليمي كر بياد لعل او مردم بدين شادم
كه باري يادكاري در جهان كفتار شد از من

Selîmî ger be-yâd-ı la'l-i û mürdem be'dîn şâdem
Ki bârî yâdgârî der-cihân güftâr şod ez-men

[Selîm! Bu cihetden mesrûrum ki cânânın yâd-ı leb-i la'liyle ölürsem cihânda bâri benden yâdigâr olarak bir söz kalmış olsun.]

پنهان مشو ز چشم من اي سيمبر چنين
آخر مران چو اشك مرا از نظر چنين

Pinhân me-şev zi-çeşm-i men ey sîm-ber çünîn
Âhir me-rân çü eşk merâ ez-nazar çünîn

[Ey sîm-ber! Böyle gözümden nihân olma. Aman gözyaşı gibi nazarından dûr eyleme.]

بر آب چشم من نكني رحم و بكذري
آخر كه كفت كز بر ما مي كذر چنين

Ber-âb-ı çeşm-i men ne-konî rahm ü be'gzerî
Âher ki güft ke'z-ber-i mâ mî-güzer çünîn

[Gözyaşlarıma merhamet itmeyip geçiyorsun. Bizim yanımızdan böyle geç diye sana kim söyledi.]

يار از تو اي سليم ندارد جفا دريغ
عاشق نديده است كسي معتبر چنين

Yâr ez-to ey Selîm ne-dâred cefâ dirîg
'Âşık ne-dîdeest kesî mu'teber çünîn

[Selîm! Cânân senden cefâsını dirîğ itmiyor, kimse böyle mu'teber 'âşık görmemişdir.]

بهر كجا خطي از اهل عشق ديدم من
بهانه يافتم و آهها كشيدم من

Be-her-kücâ hattî ez-ehl-i 'aşk dîdem men
Bahâne yâftem ü âhhâ keşîdem men

[Her nerede erbâb-ı 'aşkın âsârını gördüm ise vesîle bulmuş olarak pek çok âhlar çekdim.]

دلم نكرد چو مجنون غم ترا رسوا
اكرچه در پي دل پيش ازين دويدم من

Dilem ne-kerd çü Mecnûn gam-ı terâ rüsvâ
Eger çi der-pey-i dil pîş ez'în düvîdem men

[Gönlüm senin gamını Mecnûn gibi 'âleme teşhîr itmedi. Her ne kadar gönül ârzûları arkasından Mecnûn'dan ziyâde seğirtdim ise de.]

كسي كه راز تو با كس نكفت و برد بخاك
چراغ مرقد پر نور آن شهيدم من

Kesî ki râz-ı to bâ-kes ne-güft ü bürd be-hâk
Çerâg-ı merkad-i pür-nûr-ı ân-şehîdem men
[Bir kimse ki senin sırr-ı 'aşkını kimseye söylemeyip mezâra götürdü, ben o şehîdin pür-nûr olan merkadinin çerâğıyım.]

كرم به پيش تو يكذره اعتبار بدي
كهي ز مشرق فكر تو مي دميدم من

Gerem be-pîş-i to yek zerre i'tibâr bedî
Gehî zi-maşrık-ı fikr-i to mî-demîdem men
[Huzûr-ı enverinde eğer zerre kadar i'tibârım olmuş olaydı ba'zen fikrinin maşrıkından ben de geçerdim.]

روزي كه شود خاك ره يار سر من
ترسم كه برد باد ز كويش اثر من

Rûzî ki şeved hâk-i reh-i yâr ser-i men
Tersem ki bered bâd zi-kûyeş eser-i men
[Bir gün ki başım cânânın hâk-i rehi olur, korkarım ki eserimi mahallesinden rûzgâr kaldırıp götürür.]

پامال غمم كرد قد دوست چو سايه
يعني كه بجايي مرو از خاك در من

Pâ-mâl-i gamem kerd kad-i dûst çü sâye
Ya'nî ki be-câyî me-rev ez-hâk-i der-i men
[Kâmet-i cânân sâye gibi beni pâymâl-i gam itdi. Gûyâ dimiş oldu ki: Hâk-i derimden başka bir yere gitme.]

كفتي نبود عاشق زاري چو سليمي
احسنت زهي دلبر صاحب نظر من

Güftî ne-buved 'âşık-ı zârî çü Selîmî
Ahsente zihî dil-ber-i sâhib-nazar-ı men
[Didin ki: Selîm gibi bir 'âşık-ı zâr bulunmaz. Âferîn ey benim sâhib-i nazar olan dilberim.]

زهجر زيستنم بود مشكل اما شكر
كه شد بدولت غم مردنم بسي آسان

Zi-hicr zîstenem bûd müşkil ammâ şükr
Ki şod be-devlet-i gam mürdenem besî âsân
[Hicrân ile yaşamaklığım müşkil idi ammâ şükür olsun ki devlet-i gam ile ölmekliğim pek kolay oldu.]

مراد هر دو جهان هر كسي آرزو دارد
سليم آمده باري بتنك از دو جهان

Murâd her dü cihân her kesî ârzû dâred
Selîm âmede bârî be-teng ez-dü cihân
[Devlet gününü herkes ister, lakin Selîm iki cihândan da sıkılmıştır.]

ز تيغت آرزو دارم كه سر در پايت اندازم
كرم كن راستي بر كو مرادم مي دهي يا نه

Zi-tîget ârzû dârem ki ser der-pâyet endâzem
Kerem kon râstî ber-gû murâdem mî-dehî yâ ne

[Kılıcının himmetinden hâk-i pâyine baş komağı niyâz iderim. Kerem edip doğru söyle! Ârzûma müsâ'ade buyuracak mısın buyurmayacak mısın?]

كفتهٔ يا هجر يا كشتن ز من كن اختيار
من ندارم اختياري اختيار من تويي
Güfte'î yâ hicr yâ küşten zi-men kon ihtiyâr
Men ne-dârem ihtiyârî ihtiyâr-ı men toyî
[Didin ki: Benden ayrılmak ile maktûlüm olmakdan birini intihâb it. İhtiyârım elimde değildir, benim ihtiyârım senin ihtiyârındır.]

بمن كه جفا كه ستم مي كني
چه كويم مه من كرم مي كني
Be-men geh cefâ geh sitem mî-konî
Çi gûyem meh-i men kerem mî-konî
[Bana gâh cefâ ediyorsun gâh zulüm. Ey mâhım! Ne söyleyeyim. Kerem ediyorsun.]

بكفتم سخن كوي تا جان دهم
درين كفت و كو ناز هم مي كني
Be-güftem sühan-gûy tâ cân dehem
Der'în güft ü gû nâz hem mî-konî
[Didim ki: Söz söyle, cân vireyim. Bu mebhasda bile nâz idiyorsun.]

دريغا كه بعد از جفا كه كهي
وفا مي كني ليك كم مي كني
Dirîgâ ki ba'd ez-cefâ geh gehî
Vefâ mî-konî lîk kem mî-konî
[Hayflar olsun ki cefâ itdikden sonra gâh gâh iltifât da idiyorsun ammâ pek az.]

خود همي داني كه كس را تاب ديدار تو نيست
پردهٔ پيش رخت بهر چه حائل مي كني
Hod hemî-dânî ki kes-râ tâb-ı dîdâr-ı to nîst
Perde-i pîş-i ruhet be-her çi hâ'il mî-konî
[Kendin de bilirsin ki hîç bir kimsenin sana nazar itmeğe tâkati yokdur. Öyle ise niçin nikâbı cemâline hâ'il ediyorsun.]

سرفرو نارم بنه چرخ از تفاخر در جهان
كر كهي كويي كه خاك رهكذار من تويي
Ser-fürû n'ârem be-nüh çarh ez-tefâhur der-cihân
Ger gehî gûyî ki hâk-i reh-güzâr-ı men toyî
[Bazen: Benim hâk-i reh-güzârım sensin dirsen kemâl-i tafâhürümden cihânda eflâke iltifât itmem.]

Mısrâ'lar

بهر جمعيت دلهاست پريشانئ ما
Behr-i cem'iyyet-i dilhâst perîşânî-i mâ
[Bizim perîşânlığımız gönüllerin cem'iyeti içindir.]

بشنو سخن من مشنو كفتهٔ كس را
Bi'şnev sühan-ı men me'şnev güfte-i kes-râ
[Kimsenin sözünü dinleme, benim sözümü dinle!]

كارسازا كارسازي كن كه كار از حد كذشت
Kâr-sâzâ kâr-sâzî kon ki kâr ez-had güzeşt
[Ey Kâr-sâz! Kâr-sâzlık eyle ki iş hadden aşdı.]

نيم بهمت عالي بهيچ كس محتاج
Ni'yem be-himmet-i 'âlî be-hîç kes muhtâc
['Ulüvv-i himmetim sâyesinde hîç kimseye muhtâc değilim.]

يكدم كه بكذرد بخوشي به ز عمر نوح
Yek dem ki be'gzered be-hoşî bih zi-'ömr-i Nûh
[Hoşlukla geçen bir nefes, ömr-i Nûh'dan kıymetlidir.]

طفلان شهر مژده كه ديوانه مي رسد
Tıflân-ı şehr müjde ki dîvâne mî-resed
[Ey şehrin çocukları! Müjdeler olsun ki deli geliyor.]

همنيم در جهان حب وطن بس
Hemînem der-cihân hubb-ı vatan bes
[Bana cihânda yalnız hubb-ı vatan kâfîdir.]

دود دل ما عاقبت كار كرفتش
Dûd-ı dil-i mâ 'âkıbet kâr girifteş
[Dûd-ı dilimiz (âhımız) 'âkıbet onu tutdu.]

هم بيشهٔ خود ديد بخود يار كرفتش
Hem-pîşe-i hod dîd be-hod yâr girfteş
[O, kendi san'atdaşını görüp kendine yâr ittihâz itdi.]

اي آفتاب حسن چنين آتشين مباش
Ey âftâb-ı hüsn çünîn âteşîn me-bâş
[Ey âftâb-ı melâhat! Böyle âteşîn meşreb olma.]

يك روز آنچناني و روز دكر چنين
Yek rûz ân-çünânî vü rûz-ı diker çünîn
[Bir gün öylesin, bir gün böyle!]

چه پروا مشعل خورشيد را از سوز پروانه
Çi pervâ meş'al-i hûrşîd-râ ez-sûz-ı pervâne
[Pervânenin ihtirâkından meş'al-i hûrşîde ne?]

KAYNAKÇA

ARGUNŞAH, Mustafa (2009), "Türk Edebiyatında Selimnameler/Selimnames in Turkish Literature", ***Turkish Studies****- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Ahmet Buran Armağanı), Volume 4/8, Fall 2009, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.936, p. 31-47.

AVŞAR, Ziya (2008), "Tenkitli Metin Neşrinde İmla Sorunu Üzerine Yeni Düşünce ve Öneriler",***Turkish Studies****- International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic***,** ISSN: 1308-2140, Volume 3/6 Fall 2008, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.452, p. 59-95.

DEVELLİOĞLU, Ferit (1993), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat,* Ankara: Aydın Kitabevi.

EKİNCİ, Mustafa (2004), "Hataî Kelimesinin Etimolojisi", Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Dergisi, Yıl:10, Sayı:13, s. 159-170.

ERTURGUT, Ramazan, SOYŞEKERCİ, Serhat (2010), "Yavuz Sultan Selim'in Dönüştürücü Liderlik Davranışları Hakkında Bir İnceleme/ The Examination On Transformational Leadership Behaviours About Ottoman Yavuz Sultan Selim",***Turkish Studies****- International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic -*, ISSN: 1308-2140, Volume 5/2, Spring 2010, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.1307, p. 964-985.

GÖKÇE, Hasan (2014), *Kefevi Tekkesi Şeyhi Ali Vasfi Efendi Hayatı, Sanatı ve Eserleri*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, İslam Tarihi ve Sanatları Bilim Dalı, İstanbul.

KALYON, Filiz (2015), *Yavuz Sultan Selim'in Şiirlerinden Seçmeler-Bârika-Şeyh Vasfi*, Ankara: Berikan Yay.

METİN, İsmail (2015), "Osmanlıların Kâbe ve Mescid-i Haram Hizmetleri/ Services Of Ottomans To Kaaba And Masjid Al-Haram", ***Turkish Studies****- International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, Volume 10/2 Winter 2015, ISSN: 1308-2140, ANKARA/TURKEY,www.turkishstudies.net, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7846, p. 663-678.

ÖZSARI, Mustafa (2010), "Şeyh Vasfî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 39:71-72.

STEINGASS, F. (1892), *A Comprehensive Persian-English Dictionary,* (New Reprint 1998), Beirut: Librairie du Liban.

ŞEYH VASFÎ (1307), *Bârika*, İstanbul: Şirket-i Mürettibiyye Matbaası.

UĞUR, Ahmet (1987), "Kemal Paşa-zade ve Yavuz Sultan Selim", Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1:1-14.

TARLAN, Ali, Nihad (1946), *Yavuz Sultan Selim Divanı*, İstanbul: Ahmet Halit Kitabevi.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_seslissozluk&view=seslissozluk

http://www.vajehyab.com

http://dsal.uchicago.edu/dictionaries/steingass/

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

GÜLTEKİN, H., Yavuz Sultan Selim'in Farsça Beyitleriyle Tercümeleri, ***Turkish Studies*** *- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/8 Spring 2015, p. 1217-1246, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8082, ANKARA-TURKEY.

